

Sygn. akt IV U 301/13

## WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 listopada 2013 roku

Sąd Okręgowy w Tarnowie – Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Kazimierz Kostrzewa

Protokolant: st. sekr. sądowy Jerzy Stępień

po rozpoznaniu w dniu 5 listopada 2013 roku w Tarnowie na rozprawie

sprawy z odwołania S. I.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 4 lutego 2013 roku nr (...)

w sprawie S. I.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o prawo do renty socjalnej

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje odwołującemu się S. I. rentę socjalną od dnia 01 stycznia 2013 r. na okres trzech lat.

**Sygn. akt IV U 301/13**

## UZASADNIENIE

**wyroku z dnia 5 listopada 2013 roku**

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. decyzją z dnia 4 lutego 2013 r. znak (...) odmówił S. I. prawa do renty socjalnej. Jako podstawę prawną zaskarżonej decyzji powołał przepis art. 4 ust 1 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz. U. z 2003 r. Nr. 135 poz. 1268). W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że odwołujący przez Komisję Lekarską ZUS 30.01.2013 r. nie został uznany za całkowicie niezdolnego do pracy.

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł S. I., wskazując że jest ona krzywdząca i domagał się zmiany zaskarżonej decyzji, poprzez przyznanie prawa do renty socjalnej.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. wniósł o jego oddalenie.

**Sąd ustalił następujący stan faktyczny sprawy:**

Bezspornym w niniejszej sprawie było, iż S. I. urodzony (...) w okresie od 01.10.2008 r. do 31.12.2012 r. pobierał rentę socjalną. Dotychczas nie pracował.

(okoliczności bezsporna)

W dniu 14.12.2012 r. złożył wniosek o przyznanie renty socjalnej.

dowód: wniosek o przyznanie renty – k. 146 ar czII.

W celu ustalenia czy odwołujący jest całkowicie niezdolny do pracy zarobkowej oraz kiedy powstała ewentualna całkowita niezdolność do pracy Sąd dopuścił dowód z opinii biegłych sądowych – specjalistów kardiologa i neurologa.

Biegli sądowi neurolog i kardiolog na podstawie wyników badań i zebranej w aktach sprawy dokumentacji lekarskiej rozpoznali u odwołującego:

- padaczkę z niekontrolowanymi napadami padaczkowymi częściowymi złożonymi oraz dość rzadkimi napadami uogólnionymi maksymalnymi,
- mnogie naczyniaki tętniczo żyłne tylnej jamy czaszki po embolizacji,
- ociążałość umysłową,
- niedomykalność zastawki mitralnej umiarkowanego stopnia z uszkodzeniem serca w okresie względnej wydolności krążenia (NYHA II).

Biorąc pod uwagę rozpoznane u odwołującego schorzenia oraz stopień ich nasilenia biegli uznali S. I. za osobę całkowicie niezdolną do pracy zarobkowej na okres 3 lat od dnia 01.01.2013 r., a niezdolność do pracy powstała przed 18 rokiem życia. Nie rokuje odzyskania zdolności do pracy.

Jak wynika z uzasadnienia opinii, odwołujący od 2007 r. ma rozpoznaną padaczkę, na podstawie wykonanych badań diagnostycznych rozpoznano mnogie malformacje tętniczo żyłne tylnego dołu czaszki. Naczyniaki leczone były przez embolizację w 2008 r. i w 2009 r. Od czasu zabiegu operacyjnego występują napady padaczkowe uogólnione maksymalne napady częściowe. W 2010 r. odwołujący miał wykonane badanie psychologiczne i jego wynik wskazuje na funkcjonowanie na pograniczu upośledzenia umysłowego. Największe deficyty ujawniono w zakresie pamięci świeżej i długotrwałej, zdolności spostrzegania, koordynacji wzrokowo-ruchowej, inteligencji społecznej. Wskaźnik zmian organicznych w OUN. Badanie psychologiczne z 2012 r. nadal potwierdza ociążałość umysłową, wskazuje dodatkowo na zaburzenia neurasteniczne z wyraźną komponentą depresyjną oraz tendencję do społecznej izolacji – boi się wychodzić z domu. Pomimo stosowanych leków p-padaczkowych napady padaczkowe występują nadal, co potwierdza dokumentacja medyczna. Niekontrolowane napady padaczkowe u pacjenta ze zdiagnozowaną ociążałością umysłową stanowią podstawę do orzeczenia całkowitej długotrwałej niezdolności do pracy. Być może część napadów to napady psychogenne. Ze względu na objawowy charakter padaczki – padaczka w przebiegu mnogich naczyniaków mózgu – odwołujący raczej nie rokuje poprawy stanu zdrowia. Ma ponadto rozpoznaną wrodzoną wadę serca z otwartym otworem owalnym bez cech przecieku oraz niedomykalnością zastawki mitralnej umiarkowanego stopnia ze stopniową pogarszającą się tolerancją wysiłku. W trakcie leczenia na oddziale kardiologicznym w 2003 r. został zakwalifikowany do leczenia zachowawczego. Aktualnie niedomykalność zastawki mitralnej umiarkowanego stopnia z uszkodzeniem serca w okresie względnej wydolności krążenia (NYHA II). U odwołującego występuje męczenie się przy większym wysiłku fizycznym – wyjście na II piętro. Podaje również stałe nocne (2-3 razy) oddawanie moczu co wskazuje na objawy rozpoczynającej się niewydolności krążenia. W listopadzie 2012 r. był kierowany do szpitala, ale nie został przyjęty z powodu braku miejsc. Z powodu wady serca odwołujący jest częściowo niezdolny do pracy trwale.

/dowód : opinia sądowo-lekarska – k. 15-19 as/.

uzupełniająca opinia sądowo-lekarska –k. 24 as/

Odwołujący nie kwestionował opinii.

Organ rentowy wniósł zarzuty do opinii biegłych i domagał się dopuszczenia dowodu z opinii uzupełniającej tych. Sąd dopuścił dowód z opinii uzupełniającej celem ustosunkowania się do zarzutów. Organ rentowy kwestionował także

opinie uzupełniającej biegłych i domagał się dopuszczenia dowodu z opinii innych biegłych tych samych specjalności. Sąd pominął zarzuty organu rentowego do opinii uzupełniającej uznając jej jedynie za polemikę ze stanowiskiem biegłego, które w ocenie Sądu było przekonujące i należycie uzasadnione. Z tych samych powodów Sąd oddalił wniosek dowodowy organu rentowego o przeprowadzenie dowodu z opinii innych biegłych tych samych specjalności.

Wydaną w tym zakresie opinie biegłych sądowych Sąd uznał za trafną i dostatecznie wyjaśniającą przedmiot sporu, gdyż została wydana przez specjalistów z tego rodzaju schorzeń na jakie choruje odwołująca, po wnikliwej analizie aktualnych wyników badań oraz zebranych aktach sprawy dokumentacji lekarskiej. Opinia biegłych w ocenie Sądu spełnia wymogi przewidziane dla tego rodzaju środków dowodowych w art. 278 kpc i art. 285 kpc, a także w Rozporządzeniu Ministra Polityki Społecznej z dnia 14.12.2004 r. w sprawie orzekania o niezdolności do pracy w związku z art. 12-14 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS. W szczególności Sąd oparł się na opinii biegłego kardiologa i neurologa i jej uzupełnieniu.

Dowody z dokumentów zalegających w aktach Zakładu Ubezpieczeń Społecznych nie budziły wątpliwości Sądu co do ich autentyczności, a ponadto nie były kwestionowane przez strony postępowania.

### **Sąd rozważył, co następuje:**

Istota sporu w niniejszej sprawie opierała się na ustaleniu czy i w jakim stopniu odwołujący S. I. ze względu na stan zdrowia jest niezdolny do pracy oraz na ustaleniu czy stwierdzona całkowita niezdolność do pracy pozostaje w związku z naruszeniem sprawności organizmu powstałym w okresach o których mowa w art. 4 ust. 1 a ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz. U. z 2003 r. Nr 135 poz. 1268), a zatem czy spełnia on przesłanki przyznania prawa do renty socjalnej przewidzianej tą ustawą.

Stosownie do art. 4 ust. 1 powołanej wyżej ustawy - renta socjalna przysługuje osobie pełnoletniej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało:

- 1) przed ukończeniem 18 roku życia;
- 2) w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej - przed ukończeniem 25 roku życia;
- 3) w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej.

Z kolei ust. 2 cytowanego przepisu statuuje, iż osobie, która spełnia warunki określone w ust. 1, przysługuje:

- renta socjalna stała - jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest trwała;
- renta socjalna okresowa - jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest okresowa.

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 26 lipca 2011 r. I UK 6/11 stwierdził, że: 1. Całkowita niezdolność do pracy, będąca przesłanką prawa do renty socjalnej, może wprawdzie powstać po upływie okresów wskazanych w art. 4 ust. 1 ustawy z 2003 r. o rencie socjalnej, ale dla nabycia prawa do renty socjalnej istotne jest, aby przyczyna naruszenia sprawności organizmu osoby ubezpieczonej (choroba) - powodująca całkowitą niezdolność do pracy - powstała nie później niż w okresach wymienionych w art. 4 ust. 1 pkt 1-3 ustawy z 2003 r. o rencie socjalnej. 2. Norma prawna wynikająca z art. 4 ust. 1 ustawy z 2003 r. o rencie socjalnej dotyczy zarówno sytuacji, gdy całkowita niezdolność do pracy powstała jednocześnie z naruszeniem sprawności organizmu, jak i sytuacji, gdy powstała w okresie późniejszym. 3. Całkowita niezdolność do pracy musi być spowodowana (pozostawać w związku przyczynowym z) naruszeniem sprawności organizmu, które powstało w okresach wymienionych w art. 4 ust. 1 pkt 1-3 ustawy z 2003 r. o rencie socjalnej. Przesłanki nabycia prawa do renty socjalnej nie są więc spełnione zarówno wtedy, gdy określone naruszenie sprawności organizmu powstało w okresach wymienionych w art. 4 ust. 1 pkt 1-3 ustawy z 2003 r. o rencie socjalnej, ale nie spowodowało całkowitej niezdolności do pracy, jak i wtedy, gdy określone naruszenie sprawności organizmu spowodowało całkowitą niezdolność do pracy, ale powstało po upływie okresów wymienionych w art. 4 ust. 1 pkt 1-3 ustawy z 2003 r. o rencie socjalnej. Do nabycia prawa do renty socjalnej istotne jest, żeby przyczyna naruszenia

sprawności organizmu osoby ubezpieczonej (choroba) - powodująca całkowitą niezdolność do pracy - powstała nie później niż w okresach wymienionych w art. 4 ust. 1 pkt 1-3 ustawy z 2003 r. o rencie socjalnej. 4. Przy wykładni art. 4 ust. 1 ustawy z 2003 r. o rencie socjalnej sądy ubezpieczeń społecznych powinny brać pod uwagę specyfikę chorób psychicznych - ich powstania (etiologii) i przebiegu. Nie jest możliwe oparcie się wyłącznie na dacie ujawnienia objawów zewnętrznych choroby i rozpoczęcia przez wnioskodawcę udokumentowanego leczenia. (LEX nr 1026617).

Ponadto w myśl art. 5 ustawy o rencie socjalnej - ustalenie całkowitej niezdolności do pracy dokonywane jest na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. 2004 r. Nr 39 poz. 353 z póź. zm.) Zgodnie z dyspozycją art. 12 ust. 1 tej ustawy, niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Całkowicie niezdolną do pracy jest natomiast osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy (stosownie do ust 2). Zgodnie z ust. 3 powołanego przepisu częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do pracy zgodnie z poziomem posiadanych kwalifikacji.

Równocześnie w myśl art. 13 powołanej ustawy, przy ocenie stopnia i trwałości niezdolności do pracy oraz rokowania co do odzyskania tej zdolności uwzględnia się stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwość przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia, jak również możliwość wykonywania dotychczasowej pracy, względnie możliwość przekwalifikowania zawodowego. W myśl ustępu 2, trwałą niezdolność do pracy orzeka się natomiast, jeżeli według wiedzy medycznej nie ma rokowań odzyskania zdolności do pracy.

Sąd przyjął opierając się na opinii biegłych sądowych neurologa i kardiologa, iż odwołujący jest całkowicie niezdolny do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało w warunkach określonych w art. 4 ust. 1 powołanej wyżej ustawy tj. przed 18 rokiem życia. Obecnie odwołujący z powodu niekontrolowanych napadów padaczkowych u pacjenta ze zdiagnozowaną ociążalnością umysłową jest całkowicie niezdolny do pracy okresowo od 01.01.2013 r. na okres 3 lat z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało przed 18 rokiem życia. Nie nastąpiła poprawa stanu zdrowia.

Odwołujący spełnia przesłanki całkowitej niezdolności do pracy w rozumieniu art. 4 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz. U. z 2003 r. Nr 135 poz. 1268) i dlatego Sąd zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 4 lutego 2013 r. i przyznał odwołującemu prawo do renty socjalnej od 01.01.2013 r. na okres 3 lat.

Wobec powyższych okoliczności, na mocy powołanych wyżej przepisów prawa materialnego i art. 477<sup>14</sup>§ 2 kpc, należało orzec jak w sentencji.